

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van: college van burgemeester en wethouders

Datum: 15 april 2011

Contactpersoon: W. Cats

Tel.nr.: 8621

E-mailadres: cats.w@woerden.nl

Gemeente Woerden 11.005920

Registratiedatum: 20/04/2011
Behandelend afdeling: RAAD
Afgehandeld door/op:

Onderwerp:

Werkplan Milieudienst gemeente Woerden 2011

Kennisnemen van:

Het werkplan van de Milieudienst voor de gemeente Woerden voor het jaar 2011.

Inleiding:

De Milieudienst maakt jaarlijks een werkplan waarin de werkzaamheden die ze voor de gemeente Woerden maakt worden beschreven. Dit werkplan wordt door het college vastgesteld en vervolgens ter kennisname naar de raad gestuurd.

Kernboodschap:

In het werkplan wordt aangegeven op welke wijze de milieuproducten tot stand gaan komen. Hierbij is uitgegaan van de in de gemeenschappelijke regeling vastgestelde kaders, het door de gemeenteraad vastgestelde beleid en de programmabegroting. Het bedrijfsplan 2011 van de Milieudienst zoals dat is opgesteld door het Algemeen Bestuur is de basis voor de opstelling van de gemeentelijk werkplannen. De speerpunten voor 2011 zijn onder andere: duurzaamheidslening, verduurzaming gemeentelijke gebouwen, actieve daken, klimaatneutrale organisatie, duurzaam vervoer.

Vervolg:

De Milieudienst voert het werkplan uit en koppelt hierover gedurende het jaar regelmatig terug richting college. Aan het einde van het jaar wordt een jaarverslag gemaakt.

Bijlagen:

Werkplan Milieudienst (voor de gemeente Woerden) 2011

De secretaris

W. Wieringa

De burgemeester

mr. H.W. Schmidt

11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Werkplan 2011 - Gemeente Woerden

1. Samenvatting en leeswijzer

1.1 Samenvatting

In dit werkplan wordt uitgewerkt hoe er invulling wordt gegeven aan de door de Milieudienst (RMD) uitgevoerde milieutaken. Een groot gedeelte van de beschikbare uren wordt besteed aan de reguliere taakuitvoering: de wettelijke taken. Voor de bedrijfsgerichte taken betreft dit de vergunningverlening en handhaving. Voor de beleids- en adviestaken betreft dit onder meer de toetsing van bouwplannen en haalbaarheidsverzoeken.

Daarnaast worden er projecten op het gebied van duurzaamheid uitgevoerd vanuit de vrij in te vullen ruimte voor beleidsondersteuning en het SLOK. Dit zijn onder meer het plan van aanpak voor de gemeentelijke gebouwen, de actieve daken en de klimaatneutrale organisatie.

Tot slot worden vanuit het NME-centrum nog de basisscholen bediend.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het vertrekpunt van de taakuitvoering aangegeven. In hoofdstuk 3 wordt uitgewerkt welke projecten binnen de beleidstaken worden opgepakt. Hoofdstuk 3 beschrijft de adviestaken (in relatie tot ruimtelijke en stedenbouwkundige projecten). Hoofdstuk 4 beschrijft de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (de taken in het kader van de Wet milieubeheer). Tot slot wordt in hoofdstuk 5 de Natuur- en milieueducatie (NME) beschreven.

2. Programmabegroting 2011

Vertrekpunten werkplan

Uitgangspunt bij het opstellen van het werkplan is het geldend beleid. Dit is vastgelegd in de volgende plannen en afspraken:

- Milieuvisie;
- Energie- en klimaatbeleidsplan;
- Subsidie Lokale Klimaatinitiatieven (SLOK) 2009-2012;
- Collegeakkoord;
- Intentieverklaring Rijden op Aardgas (2007)¹.

Milieu valt onder het programma Cultuur, Economie en Milieu.

Duurzaamheid

Om de leefbaarheid van de gemeente Woerden in de toekomst te kunnen blijven garanderen, wordt sterk ingezet op duurzame toepassingen en oplossingen. Initiatieven op het gebied van duurzaamheid zoals zonnecellen, energie uit asfalt, elektrische voertuigen en warmte-koude-opslag worden gestimuleerd. De Milieuvisie en het Energie- en klimaatbeleidsplan vormen hiervoor het kader. Daarbij wordt ingezet op het stimuleren en promoten van duurzaamheidsmaatregelen. Het uitgangspunt is dat duurzaamheid bedrijfseconomisch rendoert: kiezen voor duurzaamheid als het meer baten oplevert.

Uit bovenstaande plannen en afspraken blijkt dat de prioriteit op het gebied van duurzaamheid ligt op het gebied van klimaat en energie. Hierbij richten we ons met name op de volgende aspecten:

- beperken energievraag;
- opwekken van duurzame energie;
- (stimuleren van het) gebruik van duurzame energie, waaronder duurzaam vervoer.

Optimalisering dienstverlening

In het collegeprogramma is opgenomen dat de milieudienst wordt aangesproken op efficiency en verbetering van de dienstverlening. Hierin zijn er in 2010 al de nodige stappen gezet, onder andere op het gebied van optimalisering van de kwartaalrapportage en de integrale advisering. Ook zijn er afspraken gemaakt over de vervanging bij afwezigheid of ziekte van de beleidsmedewerker van de RMD. Dit wordt in 2011 verder verbeterd. Daarnaast is de afstemming en uitwisseling van kennis tussen specialisten bij de Milieudienst en de gemeente in 2011 een punt waarmee we aan de slag gaan. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan presentaties van vakdisciplines in de werkoverleggen over en weer van de gemeente of de Milieudienst. In 2011 vindt er tenminste tweemaal een dergelijke uitwisseling plaats.

---

¹ De gemeente Woerden heeft eind 2007 de intentieverklaring 'Rijden op Aardgas' ondertekend en daarmee uitgesproken zich in te zetten voor de bevordering van het rijden op aardgas binnen haar gemeente.

3. Milieubeleidstaken

3.1 Algemene taken en regionale aanpak

De milieudienst verzorgt de milieubeleidstaken voor de gemeente Woerden. Het college, de raad, en de ambtelijke organisatie worden geadviseerd over beleidsonderwerpen. De milieucoördinator van de RMD coördineert de uitvoering van het milieubeleid en onderhoudt contact met maatschappelijke groeperingen en bewoners. Jaarlijks wordt een milieujaarprogramma en een milieujaarverslag opgesteld.

Waar dit meerwaarde heeft, worden de taken regionaal opgepakt. Bijvoorbeeld bij de adviezen over landelijk en provinciaal beleid dat voor alle gemeenten relevant is. In 2011 is dat bijvoorbeeld het bodembeleid.

In 2008 is door de gemeente Woerden een aanvraag ingediend in het kader van de landelijke regeling Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven. Met de SLOK-subsidie kunnen gemeenten personeelskosten, onderzoek, communicatie en educatie ten behoeve van de uitvoering van klimaatbeleid financieren. In de loop van 2009 is de subsidie toegekend (ca. € 155.000,- van 2009 tot en met 2012). In het kader van SLOK wordt een aantal projecten uitgevoerd. In dit werkplan zijn de SLOK-projecten 2011 opgenomen.

In 2009 is het Energie- en klimaatbeleidsplan (EKP) vastgesteld. Hierbij is ook een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Een groot deel van de actiepunten wordt via het SLOK uitgevoerd. Daarnaast is er een aantal actiepunten dat afzonderlijk wordt opgepakt. Deze zijn in dit werkplan opgenomen.

In 2010 is de Milieuvisie vastgesteld. In de Milieuvisie zijn de milieu-ambities ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen opgenomen. Deze ambities vormen het kader voor de inzet in de projecten.

3.2 Speerpunten in 2011

De speerpunten voor 2011 zijn:

- A. Bodembeleid;
- B. Duurzaamheidslening;
- C. Plan van Aanpak voor gemeentelijke gebouwen en Actieve Daken;
- D. Milieu-activiteiten;
- E. Startnotitie Klimaatneutrale organisatie (SLOK);
- F. Energiebesparende maatregelen bij onderhoud en renovatie (SLOK);
- G. Duurzaam inkopen (SLOK);
- H. Energiebesparing infrastructurele voorzieningen (SLOK);
- I. Duurzaamheid verankeren bij grote (woning)bouwprojecten (SLOK);
- J. Energetische kwaliteit huurwoningen verbeteren (SLOK);
- K. Communicatie richting eigen woningbezitters (SLOK);
- L. Stimulering duurzaam vervoer door infrastructurele maatregelen (SLOK);
- M. Plan van Aanpak Biomassa (SLOK)

Hieronder worden deze speerpunten verder uitgewerkt.

A. Bodembeleid

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	Milieuvisie (actiepunten 1,6, 14 en 41)
<i>Wat willen we bereiken</i>	Doel: Bodembeleid optimaliseren en kosten verlagen. Bodembeleid moet aansluiten op de functie. Doelgroep: n.v.t.
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	Uitzoeken welke van de wettelijke opties om het bodembeleid vast te leggen het meest geschikt is voor de gemeente qua kosten en effect. Er wordt een voorstel uitgewerkt voor het AB Milieudienst (en vervolgens voor college) over de vervolgstappen.
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	Eerste halfjaar 2011
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst • Gemeente Woerden: afdeling Ruimte
<i>Wat mag het kosten</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 75 uur Milieudienst (15 beleidsuren, 60 adviesuren bodem par.4.3) • 20 uur gemeente • externe uren komen tlv ILB-subsidie

<i>Aandachtspunten</i>	De geraamde uren betreffen het opstellen van een advies over de vervolgstappen. Indien gekozen wordt voor het opstellen van gebiedsgericht bodembeleid zijn meer uren nodig. Dit wordt meegenomen in het advies naar het AB en het college.
------------------------	---

B. Duurzaamheidslening

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	Milieuvisie (motie gemeenteraad januari 2010)
<i>Wat willen we bereiken</i>	Doel: energiebesparing bij bestaande woningvoorraad Doelgroep: eigen woningbezitters
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Een verordening opstellen voor het beschikbaar stellen van de duurzaamheidslening. • In beeld brengen wat de kosten hiervan zijn. • Een besluit nemen over het beschikbaar stellen van de duurzaamheidslening. • Overeenkomst aangaan met Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) en beschikbaar stellen van de duurzaamheidslening (bij positief besluit). • Beoordelen aanvragen en toekennen duurzaamheidslening.
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	Raadsbesluit mei 2011. Uitvoering daarna.
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst • Gemeente Woerden: afdeling Financiën, BMO, communicatie, balie medewerkers • SVn
<i>Wat mag het kosten</i>	100 beleidsuren Milieudienst kosten SVn (0,5%) uit 6.723.01.01
<i>Aandachtspunten</i>	Na het raadsbesluit wordt gecommuniceerd richting de doelgroep (dit wordt meegenomen in de communicatieparagraaf in het raadsvoorstel en afgestemd met de communicatie-adviseur van de gemeente Woerden) Heeft een relatie met punt K (communicatie met bewoners)

C. Plan van Aanpak voor gemeentelijke gebouwen en Actieve Daken

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	SLOK (A2) en Energie- en Klimaatbeleidsplan (actiepunten 21)
<i>Wat willen we bereiken</i>	Doel: energiebesparing. Doelgroep: gemeente Woerden.
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	<p>Plan van Aanpak opstellen voor gemeentelijke gebouwen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eigen gebouwen verduurzamen (pilot met 3 gebouwen) en resultaten communiceren naar buiten (bedrijven en pers). • Resultaten van het proefproject Kalsbeekcollege betrekken. <p>Plan van Aanpak Actieve Daken</p> <ul style="list-style-type: none"> • In overleg met (b.v.) Zoneco onderzoeken of energiecoöperaties mogelijk zijn.
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	Jan-juli 2011
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst • Gemeente Woerden: afdeling Vastgoed, communicatie, Economische Zaken
<i>Wat mag het kosten</i>	50 beleidsuren Milieudienst gemeente Woerden n.t.b. (afdeling Vastgoed)
<i>Aandachtspunten</i>	Het gaat hierbij alleen om de uitwerking van het PvA en niet om de daadwerkelijke uitvoering.

D. Milieu-activiteiten

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	Diverse kleinere communicatie-activiteiten
<i>Wat willen we bereiken</i>	Doel: aandacht vragen voor energiebesparing Doelgroep: werknemers gemeente Woerden, burgers, ondernemers
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Deelname aan de Nacht van de Nacht eind oktober 2011 door

	<p>de lichten op het Stadskantoor te doven en een nachtwandeling te organiseren. Burgers en bedrijven worden opgeroepen hier ook een steentje aan bij te dragen door (buiten)verlichting uit te doen. De nachtwandeling wordt door NME georganiseerd (zie hfst. 5).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organisatie excursie naar Dubotechniek in Zaltbommel: zij hebben veel kennis en ervaring op het gebied van de implementatie van duurzaamheid in nieuwbouwprojecten en kunnen die delen met gemeente en Milieudienst • Er is nog ruimte voor één kleine activiteit (max. 10 uur) • Er is rekening gehouden met reeds gedane inzet van geschrapte activiteiten (beleid Kleine Windturbines).
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	Mei/juni (excursie) eind oktober 2011 (nacht van de nacht)
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst (NME) • Gemeente Woerden: afdeling R&B, communicatie
<i>Wat mag het kosten</i>	40 beleidsuren Milieudienst Gemeente Woerden (afdeling Communicatie) n.t.b.; R&B 1 uur
<i>Aandachtspunten</i>	

E. Startnotitie Klimaatneutrale organisatie (SLOK)

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	SLOK (A2) en Energie- en Klimaatbeleidsplan (actiepunten 1 en 10)
<i>Wat willen we bereiken</i>	<p>Doel: een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie (een organisatie die geen CO2 of andere broeikasgassen uitstoot, of deze compenseert)</p> <p>Doelgroep: raad, college, directie, afdelingshoofden en medewerkers</p>
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Inzicht geven in de huidige ecologische footprint van de gemeentelijke organisatie. • Besluit nemen over definitie klimaatneutrale organisatie. • Een startnotitie opstellen waarin wordt beschreven welke stappen er moeten worden genomen om tot een klimaatneutrale organisatie te komen en op welke termijn dat doel bereikt wordt. • Omschakelen eigen wagenpark op duurzame brandstoffen.
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	Start april 2011
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst • Gemeente Woerden: afdeling Vastgoed, BZ, IZ, R&B, communicatie
<i>Wat mag het kosten</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 80 uur inzet Milieudienst vanuit SLOK-subsidie • 30 uur beleidsuren Milieudienst • 70 uur gemeente Woerden
<i>Aandachtspunten</i>	Het gaat hier alleen om het proces t/m de startnotitie. De daadwerkelijke uitvoering wordt hierin niet meegenomen. Dit wordt door de afdelingen zelf gedaan en moet worden ingepast in de afdelingsplannen.

F. Energiebesparende maatregelen bij onderhoud en renovatie (SLOK)

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	SLOK (A2) en Energie- en Klimaatbeleidsplan (actiepunten 7)
<i>Wat willen we bereiken</i>	<p>Doel: energiebesparing bij eigen gemeentelijke gebouwen</p> <p>Doelgroep: gemeente Woerden</p>
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	Afspraken maken over het daadwerkelijk uitvoeren van energiescans bij onderhoud- en renovatiemomenten van eigen gebouwen. Hiervoor wordt een collegevoorstel gemaakt.
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	Medio 2011
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst • Gemeente Woerden
<i>Wat mag het kosten</i>	20 uur inzet Milieudienst vanuit SLOK-subsidie

	12 uur gemeente Woerden
<i>Aandachtspunten</i>	

G. Duurzaam inkopen (SLOK)

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	SLOK (A2) en Energie- en Klimaatbeleidsplan (actiepunt 1 en 10)
<i>Wat willen we bereiken</i>	Doel: 100% van de inkopen voldoet in 2012 aan de duurzaamheids- criteria van Agentschap NL. Doelgroep: raad, college, directie, afdelingshoofden, medewerkers
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	Het inkoopbeleid is in 2010 opgesteld en uitgezet richting de afdelingen. In 2011 moeten de afdelingen zelf aan de slag gaan met duurzaam inkopen conform de daarvoor opgestelde criteria.
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	Eerste kwartaal 2011
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst • Gemeente Woerden: afdelingshoofden en medewerkers
<i>Wat mag het kosten</i>	15 uur inzet Milieudienst vanuit SLOK-subsidie Gemeente Woerden: inzet via de inkooptrajecten die op de afdelingen lopen; communicatie: ca. 10 uur
<i>Aandachtspunten</i>	

H. Energiebesparing infrastructurele voorzieningen (SLOK)

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	SLOK (A3) en Energie- en Klimaatbeleidsplan (actiepunt 9 en 11)
<i>Wat willen we bereiken</i>	Doel: energiebesparing bereiken bij openbare verlichting en verkeersregelinstallaties. Doelgroep: gemeente Woerden
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Het energiebesparingspotentieel van de openbare verlichting in beeld (laten) brengen. • Afspraken maken met de beheerder CityTec over de toepassing van energiebesparende verlichting in nieuwe en bestaande situaties. • Deze afspraken worden opgenomen in het beheers- en beleidsplan.
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	Najaar 2011
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst • Gemeente Woerden: afdeling R&B, communicatie • CityTec
<i>Wat mag het kosten</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 30 uren inzet Milieudienst vanuit SLOK subsidie • 20 uur gemeente Woerden
<i>Aandachtspunten</i>	Persbericht via communicatie gemeente Woerden

I. Duurzaamheid verankeren bij grote (woning)bouwprojecten (SLOK)

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	SLOK (B2/C2), Energie- en Klimaatbeleidsplan (pnt 13, 30, 31,32)
<i>Wat willen we bereiken</i>	Doel: realiseren van woningen en utiliteitsbouw met verscherpte Energieprestatiecoëfficiënt (EPC). Realiseren van een Energieprestatie op Locatie (EPL) van 7 tot 8 bij woningbouwprojecten met meer dan 200 woningen Doelgroep: initiatiefnemers van bouwprojecten.
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	<ul style="list-style-type: none"> • In de nota woonkwaliteit eisen/wensen opnemen ten aanzien van de te bereiken scores op GPR-Gebouw2. • (Juridisch) onderzoek of een korting van de bouwleges mogelijk is bij hoge GPR-score of een lagere EPC (en dit eventueel in de Nota woonkwaliteit opnemen). • Beschikbaar stellen van de folder GPR-gebouw voor

² GPR-gebouw is een instrument waarmee de duurzaamheid van een gebouw wordt uitgedrukt in een rapportcijfer.

	<ul style="list-style-type: none"> particulieren. • Cursus voor interne gebruikers organiseren. • De ambitie meenemen in de projecten en er voor zorgen dat deze in nieuwe projecten wordt meegenomen.
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	Nota woonkwaliteit: eerste kwartaal 2011 Rest: doorlopend
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst • Gemeente Woerden: afdeling Ruimte, Dienstverlening, communicatie
<i>Wat mag het kosten</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 30 uren inzet Milieudienst vanuit SLOK-subsidie • 15 beleidsuren Milieudienst • gemeente Woerden: inzet wordt geïntegreerd in de projecten
<i>Aandachtspunten</i>	Nota Woonkwaliteit is een gemeentelijk project. In dit werkplan is alleen de inzet vanuit SLOK en Milieudienst aangegeven.

J. Energetische kwaliteit huurwoningen verbeteren (SLOK)

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	SLOK (B3), Energie- en Klimaatbeleidsplan (actiepunt 16) en Milieuvisie (motie gemeenteraad januari 2010)
<i>Wat willen we bereiken</i>	Doel: verbetering energetische kwaliteit van de woningvoorraad Doelgroep: woningbouwcoöperaties
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	In de prestatieafspraken met de woningstichtingen worden afspraken gemaakt over de verbetering van de energieprestaties van huurwoningen (zowel met betrekking tot bestaande als nieuwbouw).
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	2011
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst • Gemeente Woerden: afdeling Ruimte • woningbouwcoöperaties
<i>Wat mag het kosten</i>	25 uur inzet Milieudienst vanuit SLOK-subsidie Gemeente Woerden: inzet wordt geïntegreerd meegenomen in de prestatie-afspraken
<i>Aandachtspunten</i>	

K. Communicatie richting eigen woningbezitters (SLOK)

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	SLOK (B4), Energie- en Klimaatbeleidsplan (actiept. 12,15, 17, 33)
<i>Wat willen we bereiken</i>	Doel: Energiezuinig gedrag in huishoudens Energiebesparing bij bestaande woningvoorraad. Doelgroep: inwoners gemeente Woerden
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Baliemedewerkers informeren over subsidiemogelijkheden en besparingsmogelijkheden, zodat zij publiek kunnen voorlichten. • Maandelijks energiebesparingstip op de website
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	doorlopend
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst • Gemeente Woerden: afdeling communicatie, baliemedewerkers. • Bedrijven, w.o. energie- en waterbedrijven
<i>Wat mag het kosten</i>	30 uur inzet Milieudienst vanuit SLOK-subsidie 30 uur beleidsuren Milieudienst 30 uur gemeente Woerden
<i>Aandachtspunten</i>	

L. Stimulering duurzaam vervoer door infrastructurele maatregelen (SLOK)

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	SLOK (E1) en intentieverklaring "Rijden op aardgas"
<i>Wat willen we bereiken</i>	Doel: stimuleren duurzaam vervoer. Doelgroep: inwoners en bedrijven gemeente Woerden
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	Laadpunten elektrisch rijden: <ul style="list-style-type: none"> • Plaatsen 5 laadpunten voor elektrische auto's in samenwerking

	<p>met E-laad (persmoment).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plaatsen 1 of 2 laadpunten voor elektrische taxi's op het Kerkplein en het stationsplein (ook in samenwerking met E-laad). • Feestelijke opening laadpunten. <p>Rijden op biogas/aardgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realisatie tweede aardgastankstation (Wulverhorstbaan). <p>Promotie duurzame mobiliteit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt onderzocht of samen met de autodealers in het kader van de Europese Mobiliteitsweek een evenement georganiseerd kan worden op het gebied van duurzame mobiliteit. Het idee is dat mensen dan kunnen proefrijden met een elektrische auto. • In het kader van de Europese mobiliteitsweek wordt door NME meegedaan aan Groene Voetstappen (zie hoofdstuk 6)
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	<p>Plaatsing E-laad: maart 2011 Feestelijke opening laadpunten: maart 2011 Realisatie tweede aardgastankstation: medio 2011 Evenement in de Week van de Vooruitgang: september 2011</p>
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst • Gemeente Woerden: afd. RO (verkeer en vervoer), communicatie
<i>Wat mag het kosten</i>	<p>50 uur inzet Milieudienst vanuit SLOK-subsidie 20 beleidsuren Milieudienst t.b.v. laadpunten 20 beleidsuren Milieudienst t.b.v. organisatie evenement 20 uur gemeente (communicatie)</p>
<i>Aandachtspunten</i>	<p>Uitvoering en planning van de persmomenten in nauw overleg met communicatie gemeente Woerden. Bij het evenement ook in overweging nemen om behalve elektrische auto's ook aardgasauto's te promoten. Door de Milieuoördinator van de gemeente Woerden wordt elektrisch rijden opgepakt als stageproject.</p>

M. Plan van Aanpak Biomassa (SLOK)

<i>Waar komt initiatief c.q. activiteit uit voort</i>	SLOK (F1) en Energie- en Klimaatbeleidsplan (actiepunten 20)
<i>Wat willen we bereiken</i>	Doel: stimuleren en realiseren duurzame energie-opwekking Doelgroep: agrariërs
<i>Wat gaan we daarvoor doen</i>	Afronding regionaal biomassa-onderzoek. Op basis van dat onderzoek worden de mogelijkheden van kleinschalige opwekking biogas bij agrariërs verkend. Vervolgens wordt een Plan van Aanpak gemaakt en uitgevoerd. Hierin wordt onder andere de communicatie naar agrariërs in meegenomen. Dit wordt regionaal opgepakt
<i>Wanneer vindt uitvoering plaats</i>	Najaar 2011
<i>Wie zijn hierbij betrokken</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Milieudienst • Gemeente Woerden: afdeling communicatie • Agrariërs
<i>Wat mag het kosten</i>	50 uur beleidsuren Milieudienst Gemeente Woerden: communicatie (p.m.)
<i>Aandachtspunten</i>	Communicatie gemeente Woerden wordt bij het Plan van Aanpak betrokken.

N. Advisering ruimtelijke plannen

Er spelen vele ruimtelijke ontwikkelingen in Woerden, zoals het actualiseren van bestemmingsplannen en diverse bouwprojecten. De Milieudienst adviseert hierover. De urenbesteding hiervan is in paragraaf 4.3 opgenomen.

3.3 Tabel beleidstaken

In onderstaande tabel staan per project de uren aangegeven. De uren vanuit het SLOK worden gesubsidieerd. De uren van beleid zijn voor rekening van de gemeente (conform het contract). In de derde kolom staan de uren aangegeven die van de gemeente worden gevraagd. Deze zijn opgenomen in de gemeentelijke afdelingsplannen.

Algemene milieubeleidstaken	Uren RMD (beleid)	uren RMD (SLOK)	Uren gemeente
Advisering en overleg wethouder, raad en ambtelijke organisatie	450		
Milieujaarprogramma en -verslag	60		
Regionale uren	100		
Speerpunten milieubeleid			
A. Bodembeleid	15		20
B. Duurzaamheidslening	100		
C. Plan van Aanpak voor gemeentelijke gebouwen en actieve daken	50*		
D. Milieu-activiteiten	20		
E. Klimaatneutrale organisatie	30	80	70
F. Energiebesparende maatregelen		20	12
G. Duurzaam inkopen		15	
H. energiebesparing infrastructurele voorzieningen		30	20
I. duurzaamheid verankeren bij grote bouwprojecten	15	25	**
J. energetische kwaliteit huurwoningen		25	
K. communicatie eigen woningbezitters/bewonersgedrag	30	30	30
L. stimulering duurzaam vervoer	40	50	20
M. Plan van Aanpak Biomassa	50	60	
N. Advisering ruimtelijke plannen (uren, zie par. 3.2)	Pm		
Totaal	960		

* opstellen voorstel, uren voor de uitvoering moet in voorstel aangegeven worden en nog ingepland

** gemeentelijk projecten. De gemeente uren komen uit de projecten.

3.4 Tabel Stok

	LO (RMD)	BCR (RMD)	Gedekt	Vastgoed	Gedekt	Bouwzaker	Gedekt	Faciliteit	Gedekt	R+B	Gedekt	Communicatie	Gedekt	RC	Gedekt	Projecten	Gedekt
SLOK-planing 2011 herzien																	
Klimaatneutrale organisatie (nieuw project)	80	30	30	16	0			10	0	10	0	34	0				
Energiebesparende maatregelen bij onderhoud en renovatie (nieuw project)	20			12	0												
Duurzaam Inkopen	15																
Energiebesparing infrastruct. voorz. (bestaand gemeentelijk project)	30									20	20						
Duurzaamheid verankeren bij grote (woning)bouwprojecten	25													40	40	40	40
Energetische kwaliteit huurwon. verb. (bestaand gemeentelijk project)	25																
Nota-woonkwaliteit (bestaand gemeentelijk project)	30	15	15			30	30										
Communicatie (nieuw project)	30	30	30									30	0				
Biomassa	60	50	50							20	0						
Stimulering duurzaam vervoer door infrastructurele maatregelen	50	50	50											20	0		
Totaal	365	175	175	28	0	30	30	10	0	50	20	64	0	60	40	40	40

4. Adviestaken

4.1 Algemene taken en ontwikkelingen in 2011

De milieudienst geeft advies over de milieuaspecten binnen ruimtelijke plannen, bouwprojecten etc. Dit betreft onder meer de advisering over bodemkwaliteit, geluidshinder, luchtkwaliteit, energie en externe veiligheid. Gestreefd wordt naar een integraal advies, waarbij alle aspecten worden meegenomen.

Op de volgende pagina wordt een overzicht gegeven over welke plannen in 2011 naar verwachting advies wordt uitgebracht. Daarbij is een globale schatting van de inzet gemaakt. Op basis van de beschikbare informatie is het niet mogelijk de uren nog nauwkeuriger in te schatten.

De uren voor beleid, bodem- en geluidsadvies zijn apart zichtbaar gemaakt, conform het contract met de Milieudienst. Bij de geluidstaken en de bodemtaken wordt onder meer onderscheid gemaakt in:

- (kleine) adviezen waarvoor de gemeente leges kan heffen (m.n. bouwplannen);
- adviezen over bestemmingsplannen en andere ruimtelijke plannen;
- adviezen over probleemsituaties bij bedrijven (Wet milieubeheer/APV);
- adviezen die niet zijn gekoppeld aan ruimtelijke projecten;
- uren voor het bouwstoffenbesluit (toezicht op grondstromen).

In de adviestaken zijn enkele ontwikkelingen zichtbaar, die in 2011 en de latere jaren zullen doorwerken. De invoering van de omgevingsvergunning in 2010 vraagt nog zorgvuldiger afstemming en planning bij de advisering. Bij veel vergunningen waarvoor de reguliere (korte) procedure geldt, moet snel worden beoordeeld of de aanvraag compleet is en of er nadere onderzoeken nodig zijn. In andere gevallen is advies van een bodem- of geluidsspecialist nodig. Dat vraagt goede afstemming met de afhandelaar en het tijdig aanleveren van adviezen. Hierover zijn afspraken gemaakt met de gemeente.

Een andere landelijke ontwikkeling is het klimaatbeleid. Dat vraagt om adviezen bij bouwplannen en ruimtelijke plannen waarin energie een steeds grotere rol speelt. Bijvoorbeeld over duurzaam bouwen en het gebruik van warmte-koude opslag in de bodem. Via de SLOK aanvraag (zie par. 2.2) wordt hiervoor de expertise opgebouwd. Naar verwachting zal de adviestaak op dit gebied sterk toenemen. Daarnaast vraagt de klimaatverandering om klimaatbestendige ruimtelijke plannen (adaptatie). Op het gebied van adaptatie worden de landelijke ontwikkelingen afgewacht. Het klimaatbeleid is van invloed op de adviestaken in de komende periode.

4.2 Afzonderlijke plannen 2011

Naam ruimtelijk plan/bouwplan	Beleid	Bodem	Geluid & lucht	EV	Energie.	Wm
<i>Grote projecten</i>						
Herontwikkeling Campinaterrein	40	+	+	+	+	+
Snel en Polanen (Snellerpoort, Waterrijk en recreatieplas Cattenbroek)	185	40	30	10		
<i>Bestemmingsplannen (m.n. conserverend)</i>						
Conserverende bestemmingsplannen (Bloemen & Bomen; Harmelerwaard; Snel en Polanen; Middelland/Honthorst; bedrijventerreinen)	20	20	12	8	8	4
<i>Herinrichtingslocaties</i>						
Hof van Harmelen	12	+	+	+	12	+
Milandweg Zegveld	8	4	4	4	4	4
Nijverheidsbuurt Zegveld	10	+	+	+	+	++
Defensie-eiland	60	230				
Herontwikkeling Harmelen	12	+	+	+	+	+
Kamerik Noordoost 2	12	+	+	+	+	+
<i>Strategische ontwikkelingen</i>						
Bravo A12	200					
Diverse RO-adviezen	230	40	310			
Subtotaal Ro-adviesering	789	350	360			
Coördinatiecommissie	60					
Bouwplanadviezen	160	770	150	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal	1009	1125	500			

Toelichting op de tabel

Voor de uren zijn er aannames gedaan ten aanzien van het tempo van de ontwikkelingen en de daarvoor benodigde inzet.

+ beperkte ureninzet

++ substantiële ureninzet

Beleid, bodem, geluid: de uren zijn opgenomen in paragraaf 4.3

EV: externe veiligheid wordt gefinancierd uit landelijke stimuleringsgelden, die via provincie lopen

Energie: gefinancierd uit SLOK-klimaatsubsidie, overige uren uit uren beleidstaken

Wm: uren voor advisering over de Wet milieubeheer zijn opgenomen in paragraaf 3.3

4.3 Geplande uren voor de adviestaken

Adviestaken in uren	beleid	bodem	Geluid/lucht
Beleid/projecten			
Beleidsuren paragraaf 3.2	960		
RO-advisering (zie 4.2)	789	350	360
Advisering bouwplannen (leges)	160	770	150
Coördinatiecommissie	60		
Beleidsadviezen		200	75
Informatieverstrekking		40	125
ISV/geluid- c.q. bodemsanering		150	70
Advies Wm/APV (incl. horeca)		170	313
Geluid/lucht			
Wegverkeerslawaaï + rail			90
Industrielawaaï / gezoneerde terreinen			140
Advisering luchtkwaliteit			125
Bodem			
BOOT advisering		10	
Actief bodembeheer, BIS, WBB		50	
Besluit bodemkwaliteit		450	
Niet in te vullen in verband met bezuinigingen *	162		80
Totaal uren adviestaken (volgens contract)	2131	1980	1553

In verband met bezuinigingen heeft de gemeente een taakstelling opgegeven om €18.000 niet in te vullen. Uitgaande van het uurtarief van de Milieudienst (€ 74,47) is dit 242 uur.

4.4 Bijzonderheden adviestaken

ISV-bodem

Begin 2011 wordt duidelijk welke spoedeisende locaties ISV3-middelen kunnen worden aangevraagd om deze te saneren, zodat deze locaties uiterlijk in 2015 worden beheerst. Voor de locatie op de hoek van de Leidschestraatweg en Brauwstraat wordt ingezet op het verkrijgen van middelen zodat deze locatie in 2011 kan worden gesaneerd.

De sanering van het defensie-eiland is eind 2010 gestart met een pilot van de sanering. In 2011 wordt op basis van de pilotgegevens een definitief saneringsplan (fase2) opgesteld waarvan de uitvoering volgens planning voor eind 2011 start. De milieudienst blijft de gemeente hierover adviseren. De provincie heeft ingestemd met het saneringsplan (fase 1) om het Defensie-eiland geschikt te maken voor woningbouw. De uitvoering wordt afgestemd met de ruimtelijke realisatie van de plannen. De sanering van het defensie-eiland wordt voor een deel gefinancierd met een ISV-bijdrage. In 2011 wordt bekeken of een hogere ISV-bijdrage voor defensie-eiland mogelijk is.

Warmte Koude Opslag (en Bodemsanering).

Begin 2011 wordt voor het WKO-systeem voor de levering van warmte en koude aan het Minkemacollege de vergunning afgegeven op grond van de Waterwet. Het systeem wordt gerealiseerd in de verontreinigde pluim van het defensie-eiland. Effecten op de omvang van de pluim als gevolg van het WKO-systeem worden niet verwacht. De verdere ontwikkeling van het WKO-systeem wordt afgestemd met de bouw van de school.

Met de ontwikkelaar van het Defensie-eiland en de gemeente Woerden/ de Milieudienst wordt in 2011 bekeken hoe het WKO-systeem voor het Defensie-eiland vorm kan worden gegeven.

Afstemming met de uit te voeren sanering van de bron is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Uiteindelijk is het de bedoeling dat de WKO-systemen onderdeel worden van het saneringssysteem wat de aanwezige grondwaterverontreiniging volledige beheerst.

Per 1-1-2012 treedt de Amvb-bodemenergie in werking. Gemeenten worden bevoegd gezag voor gesloten systemen. In 2011 wordt bekeken wat dit betekent voor uit te voeren werkzaamheden door de milieudienst en de gemeente.

Ruimtelijke ordening van de ondergrond

De provincie heeft in 2010 haar provinciale bodemvisie afgerond. De milieudienst is hierbij betrokken geweest met het oogmerk de betekenis van de ondergrond voor de regio scherp te krijgen evenals een mogelijk vervolg op gemeentelijk niveau in aansluiting op de in het verleden uitgevoerde

oriëntatie op de ondergrond. De mogelijkheden voor een gemeentelijke of regionale bodemvisie worden zo mogelijk in 2011 verder uitgezocht (doorgeschoven uit 2010).

Besluit bodemkwaliteit

In het Besluit bodemkwaliteit wordt het toezicht geregeld op grondstromen. De meldingen die binnen komen op het meldloket worden afgehandeld door de milieudienst. Niet gemelde toepassingen worden nagetrokken en gehandhaafd. Veldcontroles maken dan ook onderdeel uit van de werkzaamheden. Verder neemt de milieudienst deel aan het provinciebrede project ketentoezicht grondstromen waarmee de grip op grondstromen verbetert. Tenslotte wordt ook intern en extern informatie verstrekt over de regels voor grondverzet.

ISV geluid

De sanering is voltooid. In 2011 wordt een afrondende inventarisatie gedaan. Hierbij wordt geïnventariseerd of inderdaad alle woningen die daarvoor in aanmerking komen zijn gesaneerd.

5. Bedrijven: toezicht, handhaving en vergunningverlening

5.1 Toelichting bedrijfsgerichte taken 2011

Het jaar 2011 staat in het teken van de Wabo. Deze is per 1 oktober 2010 ingevoerd en de uitvoering heeft organisatorische maar ook praktische consequenties. Hierover zijn afspraken gemaakt met de gemeente. In 2010 zijn de eerste ervaringen opgedaan. In 2011 worden de Wabo processen verder geoptimaliseerd.

Natuurlijk vindt het reguliere controleprogramma doorgang en worden vergunningsaanvragen en meldingen adequaat afgehandeld. De geplande productie van controles, verleende vergunningen en afgehandelde meldingen volgt uit het actuele bedrijvenbestand (zie paragraaf 5.2). De frequentie van de controles hangt af van de milieurisico's. Categorie 4 bedrijven (zwaarste categorie) worden (gemiddelde) anderhalf keer per jaar bezocht, categorie 3 een keer in de 2 jaar en categorie 2 een keer in de vijf jaar.

Een aantal branches vraagt voortdurende aandacht. Categorie 4 bedrijven en de vuurwerkopslagen wegens de milieurisico's die verbonden zijn met de bedrijfsactiviteiten. Veehouderijbedrijven en metaalbedrijven komen jaarlijks terug in de programmering. Vanwege het grote aantal bedrijven in de regio wordt hiervan slechts een deel jaarlijks gecontroleerd.

De middelen voor vergunningverlening, advisering over milieuzorg, toezicht en handhaving zijn overigens onvoldoende om alle wettelijke taken volledig uit te kunnen voeren. Bedrijven met de minste milieurisico's (categorie 1, deel categorie 2) worden daarom alleen naar aanleiding van klachten bezocht. Mocht er toch aanleiding zijn om deze bedrijven om wat voor reden dan ook te bezoeken, dan wordt het college daarvoor separaat geadviseerd.

Naast het uitvoeren van de verplichte controles, is er ook de mogelijkheid om bedrijfsterreinen te inventariseren. Dit gebeurt veelal in of na overleg met de afdeling BWT/RO, brandweer en politie. Voor zover de wensen daartoe nu bekend zijn, is dat opgenomen in de tabel "toezichtcontroles".

Bovenstaande leidt tot de planning van projecten en controles in 2011 zoals die in de volgende paragraaf is weergegeven.

5.2 Tabellen bedrijfsgerichte taken

Tabel Geplande productie in 2011 op basis van het bedrijven bestand 2009					
Product	categorie 1	categorie 2	categorie 3	categorie 4	totaal
Vergunningen	0	9	4	3	16
Meldingen	7	67	15	0	89
Toezichtcontroles	7	156	95	23	281
Klachten					40
Aantal uren voor vergunningen, meldingen, toezicht, handhaving, klachten					5613
Aantal adviesuren bedrijfsg. taken (RO-advies, implementatie nieuwe wetgeving)					1683
Totaal aantal uren					7296

	Toezicht brancheprojecten	
1	Agrarische bedrijven	
	* Veehouderijen	60
	* Glastuinbouwbedrijven	28
2	Industriële bedrijven	
	* Categorie 4 bedrijven	23
	* Fabrieken, slachterijen etc.	7
	* Afvalverwerkende bedr./gronddepots	3
3	Midden en Kleinbedrijf	
	* Aannemers	87
	* Motorvoertuigen herstellinrichtingen	5
	* Metaal-electro	20
	* Tankstation	4
	* Transport en opslag	15
	* Vuurwerk (2x per jaar)	10
	* Overige bedrijven	3
4	Autonome instroom	16
	Totaal controles	265

6. Natuur- en Milieueducatie

6.1 Regionaal beleid

De missie van NME

Het doel van Natuur- en Milieueducatie is het ontwikkelen van natuur- en milieubesef bij de bewoners van onze gemeenten. Dat gebeurt door:

- deelnemers zelf natuur en milieu te laten beleven en ervaren;
- waarna die belevingen en ervaringen in een breder kader worden geplaatst;
- waarbij deelnemers worden gestimuleerd tot het nadenken over het eigen gedrag (zelfreflectie).

Dit moet leiden tot meer betrokkenheid, verbondenheid en respect voor een duurzame samenleving. Deze missie geldt voor deelnemers van alle leeftijden. Van jong naar oud wordt er een leerlijn gehanteerd, waarbij er in toenemende mate aandacht is voor de mogelijkheden die deelnemers zelf hebben om een bijdrage te leveren aan het in breder perspectief plaatsen van duurzaamheidsvraagstukken.

Werken aan een regionaal basispakket en maatwerkproducten

Alle activiteiten worden lokaal verzorgd vanuit de vier NME-locaties. Daar wordt een lokaal aanbod op maat aangeboden. Zo ook in Woerden. Maar achter de schermen is er een steeds intensievere samenwerking tussen de locaties, bij het beheer van materiaal, uitvoering van activiteiten en de ontwikkeling en kwaliteitsverbetering van lesmaterialen. In 2011 wordt wederom een volgende stap gezet in uniformering binnen de regio.

Nu het NME is gehuisvest in NME-Centrum InBredius kan van daaruit in 2011 worden gewerkt aan het vergroten van de naamsbekendheid en de vindbaarheid van de locatie en de activiteiten en het bevorderen van toeloop (algemeen) publiek.

Kwaliteitsgarantie en vernieuwing

In provinciaal verband loopt een programma om het NME-lesmateriaal te beoordelen. De milieudienst streeft er naar dat alle producten volgens de kwaliteitscriteria minimaal 4 sterren hebben (5 sterren is het maximum). Door de gezamenlijke aanpak moet dit mogelijk zijn.

6.2 Lokaal beleid

Vrijwilligersbeleid en stages

Het NME-werk wordt voor een belangrijk deel gedragen door vrijwilligers. Van tuingroepen tot doe-middagbegeleiders. Er is veel aandacht voor deze vrijwilligers. Bijvoorbeeld door aparte bijeenkomsten en bijscholingsactiviteiten. Ook op scholen zijn er vaak veel vrijwillige ouders actief die bijvoorbeeld een bezoek aan de boer mogelijk maken.

De natuur- en milieucentra zijn tevens een prima plek om een (maatschappelijke) stage in te vullen. Steeds meer leerlingen weten de weg naar NME-Centrum InBredius te vinden.

Het vele vrijwilligerswerk rond milieucentra en rond de natuurlessen en de invulling van stageplaatsen maken dat natuur- en milieueducatie een brede maatschappelijke rol heeft in Woerden.

Verbreding van de samenwerking

Samenwerking vindt al plaats met alle (groene) verenigingen die NME-Centrum InBredius als hun thuisbasis gebruiken. Ook met de Vereniging Boerderij in de kijker wordt intensief samengewerkt. Naast de voortzetting van deze bestaande samenwerkingsverbanden wordt gezocht naar nieuwe samenwerkingspartners. Te denken valt bijvoorbeeld aan de KUVU op het gebied van kunst- en cultuureducatie en het Oortjespad van Recreatie Midden-Nederland.

Kinderopvang

Incidenteel zijn er contacten met locaties voor kinder- en buitenschoolse opvang in Woerden. In 2011 zal bekeken worden of deze contacten uitgebouwd kunnen worden tot een vast (betaald) aanbod.

Aansluiting bij gemeentelijke projecten

Waar mogelijk sluit NME aan bij gemeentelijke projecten. Bijvoorbeeld in de Europese Mobiliteitsweek met de actie Groene Voetstappen voor basisscholen of een educatieve nachtwandeling tijdens de Nacht van de nacht.

6.3 Tabellen NME

Tabellen NME WOERDEN 2011

Tabel	Aanbod NME-producten in 2011	Aantal in aanbod	Gepland gebruik
Basisonderwijs			
	Leskisten	40 verschillende*	300 afnames
	Materiaalzendingen	8 pakketten	120 afnames
	Tentoonstellingen	1	25 groepen
	Excursies	10 verschillende	240 groepen
	Advies op maat	5 adviezen	5 scholen
Overig/Algemeen publiek			
	Tentoonstelling Overnachten	3 maanden, 2 middagen per week	600 bezoekers
	Projecten a. Watch b. Plantenplezier c. Groene voetstappen		2 groepen 15 groepen 5 scholen

* het aantal producten wat in het najaar van 2011 wordt aangeboden kan veranderen i.v.m. het invoeren van het basispakket.

Tabel	NME taken in uren	NME Medew.	NME** assistentie	Stagiaires*	Vrijwilligers
4.1	Basisonderwijs				
	Beheer lesmaterialen		255		
	Uitvoering en ontwikkeling	100	100		800
	Projecten	150	50		
4.2	Algemeen publiek				
	Uitvoering en ontwikkeling	80	100		24
	Projecten	120	80		10
4.3	Regionale projecten	75			
4.4	Exploitatie NME-centrum	50			
4.5	Beleidsontwikkeling en overleg	75	20		
4.6	Onvoorzien	65	50		
Totaal aantal uren		715	655	pm	834

* Het is nog niet bekend hoeveel (maatschappelijke) stagiaires er in 2011 zijn

** Om efficiënter te kunnen werken zijn HBO-uren omgezet in (een groter aantal) uren voor NME-assistentie. Daardoor is het totale aantal geplande uren groter dan het contract.